

Cilj trajnostnega razvoja 6 – Dostop do čiste vode in sanitarna ureditev

Vsem zagotoviti dostop do vode in sanitarne ureditve ter poskrbeti za trajnostno gospodarjenje z vodnimi viri

Voda pokriva kar tri četrtine Zemljinega površja, od tega pa je le 2,5 % sladke vode. Večina sladke vode je ujeta v ledenikih in pod površjem. Za pitje, kuhanje, ogrevanje, hlajenje, transport, industrijo in druge dejavnosti imamo tako na voljo le okoli 1,2 % sladke vode. Pravica do varne in čiste pitne vode ter sanitarij, je bistvena človekova pravica za polno uživanje pravice do življenja. Več kot 884 milijonov ljudi po vsem svetu nima dostopa do varne pitne vode, kar 2,6 milijarde ljudi pa nima dostopa do osnovnih sanitarij (stranišče, umivalnik). Kadar je voda nečista, sanitarna ureditev pa neobstoječa, postane voda okužena in smrtonosna.

Na našem planetu je dovolj pitne vode za uresničitev šestega globalnega cilja. A zaradi slabega ekonomskega položaja držav in slabe infrastrukture, vsako leto zaradi bolezni, povezanih s pomanjkanjem čiste vode in sanitarij, umre več kot dva milijona ljudi, od tega jih je milijon in pol otrok, mlajših od pet let. Zaradi bolezni, povezanih s pomanjkanjem čiste vode in sanitarij, otroci izgubijo kar 443 milijonov šolskih dni. V 25 državah Podsaharske Afrike, ženske in deklice dnevno porabijo 16 milijonov ur za zbiranje vode. Pogosto ravno na račun izobrazbe in plačanega dela. Neustrezna sanitarna ureditev (kjer ni ločenih stranišč za ženske) je pogosto razlog, da starši deklicam ne pustijo v šolo. Pomanjkanje čiste pitne vode in sanitarij ter nezadostna higiena so glavni povzročitelji driske, druge najbolj smrtonosne bolezni na svetu, ki pa bi jo bilo mogoče preprečiti s popolnoma preprostimi ukrepi. Pomanjkanje vode, slaba kakovost vode in neustrezna sanitarna ureditev imajo negativne posledice na prehransko varnost, možnosti preživetja ter možnosti izobraževanja revnejših družin sveta. Suša najbolj prizadene ravno najrevnejše države sveta in tako še poslabša lakoto ter podhranjenost prebivalstva. Ocenjuje se, da bo do leta 2050 vsaj eden izmed štirih ljudi živel v državi s kroničnim ali ponavljajočim se pomanjkanjem vode.

Globalno učenje prispeva k večji ozaveščenosti o prepletenosti in medsebojni soodvisnosti ter povezavah različnih področij, hkrati pa ponuja orodja, ki omogočajo, da se razpoložljive informacije tudi kritično ovrednoti. Da bi dostop do zadostne količine vode omogočili vsem ljudem, tako danes kot v prihodnosti, moramo torej stremeti k bolj pravični razporeditvi vode po različnih delih sveta, svoj razvoj in način življenja pa moramo prilagoditi omejitvam, ki nam jih postavlja planet, na katerem živimo. To v končni fazi pomeni spremembo našega odnosa do okolja in sočloveka, spremembo naše miselnosti in s tem družbe, v kateri živimo. Proces iskanja takšne celostne, dolgoročne rešitve bo zagotovo dolg in težaven, vendar je nujen, če se želimo izogniti katastrofalnim posledicam, ki jih prinaša pomanjkanje za življenje nujnega naravnega vira.

Cilji so:

6.1 Do leta 2030 vsem omogočiti enakopraven dostop do čiste in poceni pitne vode

6.2 Do leta 2030 vsem omogočiti enakopraven dostop do ustrezne sanitarne ureditve in higiene ter odpraviti opravljanje potrebe na prostem, pri čemer je treba ustrezno pozornost nameniti ženskam in deklicam ter ljudem v težkih življenjskih okoliščinah

6.3 Do leta 2030 izboljšati kakovost vode z zmanjšanjem onesnaževanja, preprečevanjem odmetavanja odpadkov ter omejitvijo izpustov nevarnih kemikalij in drugih snovi, prepolovitvijo deleža neprečiščenih odpadnih voda ter precejšnjim povečanjem recikliranja in varne ponovne uporabe v svetu

6.4 Do leta 2030 doseči precej bolj gospodarno rabo vode v vseh panogah in zagotoviti trajnostni odjem in oskrbo z vodo kot odgovor na pomanjkanje vode ter občutno zmanjšati število ljudi, ki trpijo zaradi tega

6.5 Do leta 2030 uvesti celovito gospodarjenje z vodnimi viri na vseh ravneh, tudi s čezmejnimi sodelovanjem, kadar je to primerno

6.6 Do leta 2020 zavarovati in obnoviti ekosisteme, povezane z vodo, tudi gorska območja, gozdove, mokrišča, reke, vodonosnike in jezera

6.a Do leta 2030 okrepiti mednarodno sodelovanje in podpora krepitvi zmogljivosti v državah v razvoju pri dejavnostih in programih v zvezi z vodo in sanitarno ureditvijo, vključno z zbiranjem padavinske vode, razsoljevanjem, gospodarno rabo, čiščenjem odpadne vode, recikliranjem in tehnologijami za ponovno uporabo

6.b Podpirati in povečati sodelovanje lokalnih skupnosti pri boljšem gospodarjenju z vodo in sanitarni komunalni ureditvi

Literatura in viri

- Generalna skupščina. 2010. *United Nations Resolution 64/292 The Human Right to Water and Sanitation* – Resolucija ZN številka 64/292 o varni in čisti pitni vodi in sanitarijah, sprejeta 28. julija 2010. dostopno prek:
http://www.un.org/waterforlifedecade/human_right_to_water.shtml (31. avgust 2016).
- Ministrstvo za zunanje zadeve. *Globalno učenje*. Dostopno prek:
http://www.mzz.gov.si/si/zunanja_politika_in_mednarodno_pravo/mednarodno_razvojno_sodelovanje_in_humanitarna_pomoc/politike_mrs/globalno_ucenje/ (31. avgust 2016).
- Zduženi narodi. *Goal 6: Ensure Access to Water and Sanitation for All*. Dostopno prek:
<http://www.un.org/sustainabledevelopment/water-and-sanitation/> (31. avgust 2016).
- Ministrstvo za zunanje zadeve. *Cilj 6. Vsem zagotoviti dostop do vode in sanitarne ureditve ter poskrbeti za trajnostno gospodarjenje z vodnimi viri*. Dostopno prek:
http://www.mzz.gov.si/si/zunanja_politika_in_mednarodno_pravo/mednarodno_razvojno_sodelovanje_in_humanitarna_pomoc/politike_mrs/cilji_trajnostnega_razvoja/cilj_6_vsem_za

gotoviti_dostop_do_vode_in_sanitarne_ureditve_ter_poskrbeti_za_trajnostno_gospodarjenj
e_z_vodnimi_viri/ (31. avgust 2016).

Pripravilo: Humanitarno društvo ADRA Slovenija

V projektu Konzorcij NVO: Z globalnim učenjem do globalnih ciljev!, ki bo trajal 17 mesecev, in ki ga financira Ministrstvo za zunanje zadeve, bomo organizacije med drugim izvedle delavnice globalnega učenja za otroke, učitelje in ravnatelje, organizirale nacionalno konferenco in motivacijski dan za učitelje, izdale promocijski letak in Priročnik o ciljih trajnostnega razvoja v povezavi z globalnim učenjem, izvajale bomo zagovorniške aktivnosti, izdale tematsko številko Slogopisa o globalnem učenju, mesečne novičnike za učitelje, izvedle Teden globalnega učenja v novembru 2016 in spletno ozaveščevalno kampanjo.

V konzorciju NVO smo združeni Humanitas, Zavod Global, Inštitut za afriške študije, Zavod Voluntariat, Kulturno izobraževalno društvo PINA, Mirovni inštitut, ADRA Slovenija, Umanotera, Focus, Društvo Amnesty International Slovenije, Društvo za Združene narode za Slovenijo, Človekoljubno društvo Up Jesenice in SLOGA, platforma za razvojno sodelovanje, humanitarno pomoč in globalno učenje.

Projekt Konzorcij NVO: Z globalnim učenjem do globalnih ciljev! Podpira [Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije](#), koordinira pa ga [SLOGA](#), platforma za razvojno sodelovanje, humanitarno pomoč in globalno učenje.

Vsebinska gradiva ne predstavlja uradnega stališča Vlade Republike Slovenije.